

Urvalsprovet i världens språk och språkvetenskaper 2024

Provet består av 2 delar. Provet tar 3 timmar. Du kan fördela tiden på de olika delarna hur du vill. Du kan fritt förflytta dig mellan de olika delarna under provets gång. Om någon del blir på hälft sparas den senaste versionen som ditt provsvar.

Under provet får du öppna endast urvalsprovssystemet och en separat materialfil. Du kan planera dina svar och skriva egna anteckningar på konceptpappret. Anteckningarna på konceptpappret beaktas inte i bedömningen. I urvalsprovet kan det finnas material i pdf-format. Det är tillåtet att ha materialet i ett separat fönster invid frågorna. Du får använda sökfunktion (Ctrl+F eller Cmd+F).

Materialet som delas ut under provet får användas endast för urvalsprovet. Av upphovsrättsliga skäl är det inte tillåtet att dela materialet vidare.

Bedömningen av urvalsprovet

Urvalsprovet består av 2 delar. Du kan få 0–50 poäng för varje del. De sökande rangordnas på basis av poängen för del 1. Om det efter en del av dina provsvar är klart att du inte uppfyller de antagningsvillkor som baserar sig på urvalsprovet kan resten av dina svar lämnas utan bedömning.

Du kan bli godkänd endast om du på basis av poängen för del 1 i provet placerar dig bland de bästa sökande där antalet bästa sökande är tre gånger så stort som antalet nybörjarplatser för studieinriktningen vid provpoängsantagningen. Dessutom måste du uppnå minimipoängen från varje del. Minimipoängen fastställs av provets bedömare efter provet. Delpoängen räknas ihop. Det maximala poängantalet för urvalsprovet är 100.

I urvalsprovet ska du visa att du behärskar de grundläggande grammatiska begreppen, med vars hjälp du kan analysera det språkliga material som delas ut vid provet enligt de anvisningar som ges.

Del 1

Del 1: Materialuppgift (0–50 p)

Nedan följer 20 flervalsfrågor baserade på utdraget ur Michael O'Dells och Tommi Nieminen's kapitel "Experimentell fonetik" ("Kokeellinen fonetiikka"), ur M. Luodonpää-Manni m.fl. (red.) Kielentutkimuksen menetelmiä I-V (2020). Läs texten och besvara flervalsfrågorna utifrån den. Välj i varje fråga det alternativ du anser att stämmer. Det finns endast ett rätt svar på varje fråga. Rätt svar ger 2,5 poäng, obesvarade frågor och fel svar ger 0 poäng. Du kan enbart välja ett alternativ. Svarsalternativen visas i slumpmässig ordning.

Materialet har avlägsnats på grund av upphovsrättsliga skäl.

1.1. Vad studerar fonetiken?

Enbart ljud som inte har någon betydelse i språket.

Talat språk som produceras med ljud eller tecken.

Producerat och abstrakt talat språk.

Samma ämnen som språkvetenskap i allmänhet.

Jag svarar inte på frågan.

1.2. Vad säger texten om förhållandet mellan språkvetenskap och fonetik?

I fonetiken, till skillnad från språkvetenskapen, tar man inte nödvändigtvis alls ställning till språkets abstrakta nivå.

Fonetikens metoder kräver nära kontakt med den som deltar i forskningen, medan man inom språkvetenskapen alltid befinner sig längre bort från forskningsobjektet.

I fonetiken, till skillnad från språkvetenskapen, kan begreppet tal förstås på många olika sätt.

Inom fonetiken används endast empiriska metoder och därför betraktas den inte som ett delområde inom språkvetenskapen.

Jag svarar inte på frågan.

1.3. Vilket av följande nämns inte som ett möjligt forskningsobjekt inom fonetik?

Tecken.

Invasiva metoder.

Talets delar.

Perception av det talade språket.

Jag svarar inte på frågan.

1.4. Vad säger man om fonetikens metoder?

Kvalitetskraven på metoderna vid insamling av ljudmaterial är noggranna, på samma sätt som i annan språkvetenskaplig forskning.

Metoderna är mycket invasiva för forskaren.

Metoderna grundar sig endast på naturvetenskapliga tankesätt och metoder.

Metoderna kommer ofta fysiskt nära den som deltar i forskningen.

Jag svarar inte på frågan.

1.5. Varför har fonetik kallats laboratorieforskning?

Eftersom fonetiken enbart undersöker monologiskt tal.

Eftersom fonetiken mera undersökt sådant talat språk som inte uppstår i verklig interaktion.

Eftersom fonetikens metoder och kravet på reproducerbarhet förutsätter laboratorieförhållanden i alla situationer.

Eftersom fonetisk forskning ofta görs under noggranna laboratorieförhållanden.

Jag svarar inte på frågan.

1.6. Vad säger man om monologiskt tal?

Fonetiken har av tekniska skäl undersökt fler monologiska än dialogiska talsituationer.

Det monologa är inte en del av det talade språkets karaktär

Det monologa i talat språk tvingar ofta fonetisk forskning till ett laboratorium.

Fonetiken har av tekniska skäl undersökt fler dialogiska än monologiska talsituationer.

Jag svarar inte på frågan.

1.7. Vad säger man om förhållandet mellan tal och språk?

I observatörens paradox påverkar forskarens språk det talade språket hos den som deltar i forskningen.

I individens och människoartens utveckling är skrivkunnighet av största vikt.

Talat språk är det främsta sättet som språk används på.

Ordens form och betydelse producerar språkljud.

Jag svarar inte på frågan.

1.8. Vilket av följande påståenden om skrivet språk och språkljud stämmer?

I modern språkvetenskap tror man att det skrivna språket och språkljuden förenas till en modell.

Det skrivna språket och språkljud har inom fonetiken som begrepp samma betydelse.

Modellen med språkljud styrde länge den fonetiska forskningen, men numera vet man att det skrivna språket är det primära.

I den vardagliga diskussionen talar man om bokstäver, även om man avser språkljud.

Jag svarar inte på frågan.

1.9. Hur har forskningen i fonetik utvecklats tekniskt?

En effektiv teknik för ljudkomprimering har medfört nya möjligheter, eftersom den gör det möjligt att urskilja de väsentliga egenskaperna i ljudet.

Ofta har teknik som utvecklats för andra användningsändamål tagits i bruk inom forskningen i fonetik.

Användningen av trådtелефoner och mobiltelefoner som fonetiska metoder har utvecklat forskningen tekniskt.

Ofta har tekniken utvecklats målmedvetet för forskningen i fonetik.

Jag svarar inte på frågan.

1.10. Vad tänkte man om språkforskning i västvärlden under antiken?

Redan då ansågs uttal vara ett viktigt särdrag som observerades empiriskt.

Språket fick då endast undersökas med ett filosofiskt forskningsgrepp.

En del ansåg att observation av konkret talat språk kränkte språkets betydelse som ett mänskligt särdrag.

Talat språk måste undersökas eftersom det ansågs vara det viktigaste redskapet för att tänka och förmedla tankar.

Jag svarar inte på frågan.

1.11. Varför skiljde man under en lång tid inte på fonologi och fonetik?

Talat språk ansågs bestå av sammanflätade bokstäver.

Endast talets fonologi, dvs. språkljud som är betydelseskiljande, studerades.

Talat språk ansågs bestå av på varandra följande, separata språkljud.

Endast talets fonetik, dvs. också språkljud som inte är betydelseskiljande studerades.

Jag svarar inte på frågan.

1.12. Vad säger man om prosodi?

Begreppet prosodi infördes i slutet av 1900-talet.

Prosodi är numera ett delområde inom fonetiken som det forskas lite i.

Till prosodi hör endast talets intonation, duration och rytm eller dynamik.

Prosodi markeras sällan i det skrivna språket.

Jag svarar inte på frågan.

1.13. Vilket av följande är problemet med en fonetisk beskrivning som baserar sig på hörselperception?

Observationerna kan endast gälla svåråtkomliga kinestetiska faktorer.

Observationerna kan inte som sådana delas med andra forskare.

Akustiska egenskaper förvränger observationerna.

Observationerna kan endast gälla artikulationen.

Jag svarar inte på frågan.

1.14. Vilket av dessa nämns som ett viktigt framsteg i den experimentella fonetikens uppkomst?

Mätinstrumentet för fonetisk forskning som utvecklades av Äimä 1918

Ljudinspelningens utveckling i början av 1800-talet

Metoder för att visualisera artikulation

Forskarens tankemässiga visualisering av artikulation

Jag svarar inte på frågan.

1.15. Vilken betydelse hade ljudinspelningstekniken för experimentell fonetik?

Den minskade de empiriska dragen i experimentell fonetik och förde den närmare den traditionella språkvetenskapen.

Med hjälp av den kunde man be den talare som deltog i forskningen upprepa artikulationen på samma sätt utan ändringar.

Med hjälp av den kunde man lyssna på samma artikulation oförändrad flera gånger.

Det gav fonetiken möjlighet att granska repeterbarheten empiriskt.

Jag svarar inte på frågan.

1.16. "Människan 'säger' i princip aldrig till exempel korta a- eller ä- vokaler". Vad menar man med detta?

Det finns en direkt koppling mellan talorganet och bokstäverna.

Talet fungerar dynamiskt som växellådan i en bil.

Talorganet kan automatiskt producera vokaler av rätt längd oberoende av talarens vilja.

Talorganet rör sig obrutet och åhöraren uppfattar i denna kontinuerliga rörelse vokaler av olika längd och kvalitet.

Jag svarar inte på frågan.

1.17. Vad är skillnaden mellan talat och skrivet språk?

Skrivet språk innehåller på varandra följande separata element, i talet är elementens delar tidsmässigt överlappande.

I skrivet språk är elementens delar tidsmässigt överlappande, talet består av på varandra följande separata element.

I skrivet språk följer byggstenarna efter varandra. I talet förenas bokstäverna av koartikulation.

I skrivet språk förenas bokstäverna av koartikulation. I talet följer byggstenarna efter varandra.

Jag svarar inte på frågan.

1.18. Varför jämför texten talat språk med en symfoni?

En symfoni, liksom talat språk, påminner om talarens artikulatoriska plan.

I en symfoni, liksom i talat språk, skapar flera delar som producerats överlappande en ljudsignal.

En symfoni, liksom talat språk, har en planerad ljudsignal.

En symfoni, liksom talat språk, är en soloföreställning som produceras av en enda ljudkälla.

Jag svarar inte på frågan.

1.19. Vilket av följande påståenden om att ha ordet stämmer?

I muntlig kommunikation får alla deltagare ha ordet.

I en demonstration är det flera som har ordet.

Flera har ofta ordet samtidigt.

Hjärnans bearbetningstid för olika slags uttalanden varierar.

Jag svarar inte på frågan.

1.20. Hur observerar fonetik och annan språkvetenskap forskningsobjekten?

Fonetiken observerar forskningsobjekten som ett diskret kontinuum, övrig språkvetenskap observerar forskningsobjekten som dynamiska kategorier.

Fonetiken observerar forskningsobjekten som dynamiska kategorier, övrig språkvetenskap observerar forskningsobjekten som ett diskret kontinuum.

Fonetiken observerar forskningsobjekten som diskreta kategorier, övrig språkvetenskap observerar forskningsobjekten i ett dynamiskt kontinuum.

Fonetiken observerar forskningsobjekt i ett dynamiskt kontinuum, övrig språkvetenskap observerar forskningsobjekten som diskreta kategorier.

Jag svarar inte på frågan.

Del 2

Vetenskapstermbanken i Finland definierar ett morfem så här: "Definition: Språkets minsta strukturella enhet som bär egen betydelse. Förklaring: Morfem är morfologins grundenhet. En morf är den konkreta strukturella enheten som motsvarar ett morfem. Morfem är till exempel ordstammar, markörer, suffix och affix. Såväl lexikaliska morfem (t.ex. orden hus eller jag) som grammatiska morfem med grammatiska funktioner (t.ex. finskans kasusändelse -ssa) har egna betydelser."

Morfemanalys (0–30 p)

I uppgiften ingår material för det fiktiva språket lawbe och tio flervalsfrågor om morfem i anknytning till materialet. Det finns ett rätt svar för varje fråga. Rätt svar ger 3 poäng, obesvarade frågor och fel svar ger 0 poäng.

Satsbildning (0–20 p)

I uppgiften ingår mer material för det fiktiva språket lawbe. Välj rätt översättning till lawbe. Det finns bara ett rätt svar på varje fråga, och det ger 4 poäng. Du bör analysera så många morfem som möjligt i materialet för att besvara uppgifterna.

Del 2, uppgift 2.1 (0–30 p)

Morfemanalys

Nedan följer material för det fiktiva språket lawbe. Nedan följer tio flervalsfrågor om morfem i anknytning till materialet. Det finns ett rätt svar på varje fråga. Rätt svar ger 3 poäng, obesvarade frågor och fel svar ger 0 poäng. Svarsalternativen visas i slumpmässig ordning. Du bör analysera så många morfem som möjligt i materialet för att besvara uppgiften.

Här följer material för det fiktiva språket lawbe.

lawbe

svenska

ksu sewe netrminni 'jag lyssnar på dig'

swe kusu netrminni 'du lyssnar på mig'

ksee nwold meghminni 'han läser en bok'

ksu kesee netrminni 'jag lyssnar på honom'

ksiiba kusun nwold chaaminni 'de ger boken åt mig'

ksee kasabas nwold chaaminni 'han ger boken åt oss'

swiba nwold meghkador 'ni läser boken (futurum)'

ksaba keseen nwold chaakador 'vi ger boken åt honom (futurum)'

ksiiba kasaba netrfaale 'de lyssnade på oss'

swiba kisiiba netrkador 'ni lyssnar på dem (futurum)'

ksee kusu netrfale 'han lyssnade på mig'

ksaba kisiibas nwoldba chaaminni 'vi ger böckerna åt dem'

ksu siwibas nwoldba chaaminni 'jag ger böckerna åt er'

swe kisiibas nwold meghfale 'du läste en bok för dem'

ksaba keseen nwoldba chaafale 'vi gav böckerna åt honom'

2.1.1. Subjektformen (aktören) av personliga pronomenet i andra person singularis uttrycks av morfemet

kusu

nwold

swiba

swe

Jag svarar inte på frågan.

2.1.2. Direkta objektsformen (föremålet för den handling som uttrycks med verbet) av personliga pronomenet i tredje person singularis uttrycks av morfemet

keseen

kisiiba

kese

kusu

Jag svarar inte på frågan.

2.1.3. Indirekta objektsformen (mottagaren av föremålet för den handling som uttrycks med verbet) av personliga pronomenet i första person pluralis uttrycks av morfemet

keseen

kasaba

ksee

kasabas

Jag svarar inte på frågan.

2.1.4. Subjektformen av personliga pronomenet i andra person pluralis uttrycks av morfemet

kisiiba

swiba

kador

swe

Jag svarar inte på frågan.

2.1.5. Verbets presens (en händelse som pågår nu) uttrycks med morfemet

minni

fale

netr

chaa

Jag svarar inte på frågan.

2.1.6. Verbets futurum uttrycks med morfemet

fale

kador

nwold

megh

Jag svarar inte på frågan.

2.1.7. Förflutna tempus av verbet uttrycks av morfemet

nwoldba

megh

kusu

fale

Jag svarar inte på frågan.

2.1.8. Morfemet i språket lawbe som uttrycker direkta objektsformen av personliga pronomenet i andra person pluralis kan härledas från materialet, och det är

sweba

siwiba

sewe

swiba

Jag svarar inte på frågan.

2.1.9. Morfemet i språket lawbe som uttrycker indirekta objektet av personliga pronomenet i andra person singularis kan härledas från materialet och det är

sewen

siwiban

sewes

ksun

Jag svarar inte på frågan.

2.1.10. Ordföljden i språket lawbe är

subjekt – verb – direkt objekt – indirekt objekt

verb – direkt objekt – subjekt – indirekt objekt

subjekt – indirekt objekt – direkt objekt – verb

indirekt objekt – direkt objekt – subjekt – verb

Jag svarar inte på frågan.

Del 2, uppgift 2.2 (0–20 p)

Satsbildning

Nedan följer material för det fiktiva språket lawbe. Välj rätt översättning till lawbe. Det finns bara ett rätt svar på varje fråga, och det ger 4 poäng. Du bör analysera alla morfem i materialet för att besvara uppgiften.

Här följer materialet från föregående uppgift på det fiktiva språket lawbe, med fem ord tillagda.

lawbe

svenska

ksu sewe netrminni 'jag lyssnar på dig'

swe kusu netrminni 'du lyssnar på mig'

ksee nwold meghminni 'han läser en bok'

ksu kesee netrminni 'jag lyssnar på honom'

ksiiba kusun nwold chaaminni 'de ger boken åt mig'

ksee kasabas nwold chaaminni 'han ger boken åt oss'

swiba nwold meghkador 'ni läser boken (futurum)'

ksaba keseen nwold chaakador 'vi ger boken åt honom (futurum)'

kšiiba kasaba netrfaale 'de lyssnade på oss'
swiba kšiiba netrkaador 'ni lyssnar på dem (futuraum)'
ksee kusu netrfaale 'han lyssnade på mig'
ksaba kšiibas nwoldda chaaminni 'vi ger böckerna åt dem'
ksu siwibas nwoldda chaaminni 'jag ger böckerna åt er'
swe kšiibas nwold meghfaale 'du läste en bok för dem'
ksaba keseen nwoldda chaafale 'vi gav böckerna åt honom'
budis 'berätta'
kwonz 'historia'
nild 'leta (efter)'
ksem 'leksaker'
fums 'hund'

2.2.1. Välj rätt översättning till lawbe.

Hunden letade efter leksaker.

Ksemba fums nildkaador.

Fums ksem nildfaale.

Fums ksemba nildkaador.

Fums ksemba nildfaale.

Jag svarar inte på frågan.

2.2.2. Välj rätt översättning till lawbe.

De berättade historier för oss.

Kšiiba kasabas kwonzba budisminni.

Kšiiba kwonzba kasabas budisfaale.

Kšiiba kasaba kwonz budisfaale.

Kšiiba kasabas kwonzba budisfaale.

Jag svarar inte på frågan.

2.2.3. Välj rätt översättning till lawbe.

Jag letar efter hundar. (futuraum)

Ksu nildfaale fums.

Ksu nildkador fumsba.

Ksu fumsba nildkador.

Swe fumsba nildfale.

Jag svarar inte på frågan.

2.2.4. Välj rätt översättning till lawbe.

Du ger mig leksaken. (presens)

Ksee kusun ksem chaaba.

Swe kusun ksemba chaaminni.

Swe kusun ksem chaaminni.

Swe ksem kusun chaaminni.

Jag svarar inte på frågan.

2.2.5. Välj rätt översättning till lawbe.

Vi lyssnar på historien. (presens)

Ksa kwonzba netrminni.

Ksaba netrminni kwonz.

Ksaba kwonz netrminni.

Minni kwonz netrkador.

Jag svarar inte på frågan.